

DOKUMENTY UNIJNE

Dok. 1

Traktat o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w Unii Gospodarczej i Walutowej

Państwa członkowskie zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”

ŚWIADOME spoczywającego na nich, jako państwach członkowskich Unii Europejskiej, obowiązku traktowania swoich polityk gospodarczych jako przedmiotu wspólnego zainteresowania;

PRAGNĄC sprzyjać warunkom przyczyniającym się do silniejszego wzrostu gospodarczego w Unii Europejskiej i w tym celu rozwijać coraz ściślejszą koordynację polityk gospodarczych w strefie euro;

MAJĄC NA UWADZE, że konieczność zapewnienia przez rządy zdrowych i stabilnych finansów publicznych oraz konieczność unikania nadmiernego deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych ma zasadnicze znaczenie dla ochrony stabilności strefy euro jako całości, w związku z czym należy wprowadzić szczególne zasady, w tym „zasadę zrównoważonego budżetu” oraz automatyczny mechanizm korygujący; ŚWIADOME konieczności zapewnienia, by ich deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych nie przekraczał 3% produktu krajowego brutto w cenach rynkowych, a dług sektora instytucji rządowych i samorządowych nie przekraczał 60% produktu krajowego brutto w cenach rynkowych lub dostatecznie się zmniejszał w kierunku tej wartości;

PRZYPOMINAJĄC, że Umawiające się Strony, jako państwa członkowskie Unii Europejskiej, powinny powstrzymać się od podejmowania wszelkich środków, które mogłyby zagrażać urzeczywistnieniu celów Unii realizowanych w ramach unii gospodarczej, w szczególności od stosowania praktyki prowadzącej do narastania długu poza rachunkami sektora instytucji rządowych i samorządowych;

MAJĄC NA UWADZE, że w dniu 9 grudnia 2011 r. szefowie państw lub rządów państw członkowskich strefy euro doszli do porozumienia w sprawie wzmocnionej struktury unii gospodarczej i walutowej, opierającej się na Traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej i ułatwiającej wdrożenie środków podejmowanych na podstawie artykułów 121, 126 i 136 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;

MAJĄC NA UWADZE, że szefowie państw lub rządów państw członkowskich strefy euro i innych państw członkowskich Unii Europejskiej stawiają sobie za cel jak najszybsze włączenie postanowień niniejszego Traktatu do Traktatów stanowiących podstawę Unii Europejskiej;

Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJĄC przedstawione w dniu 23 listopada 2011 r. przez Komisję Europejską w ramach Traktatów stanowiących podstawę Unii Europej-

skiej wnioski ustawodawcze dotyczące strefy euro w sprawie wzmocnienia nadzoru gospodarczego i budżetowego nad państwami członkowskimi dotkniętymi lub zagrożonymi poważnymi trudnościami w odniesieniu do ich stabilności finansowej oraz w sprawie wspólnych przepisów dotyczących monitorowania i oceny projektów planów budżetowych oraz zapewnienia korekty nadmiernego deficytu w państwach członkowskich, oraz ODNOTOWUJĄC zamiar Komisji Europejskiej dotyczący przedstawienia w odniesieniu do strefy euro dalszych wniosków ustawodawczych dotyczących w szczególności informowania *ex ante* o planach emisji długu, programów partnerstwa gospodarczego określających szczegółowo reformy strukturalne dla państw członkowskich objętych procedurą nadmiernego deficytu oraz koordynowania planów państw członkowskich dotyczących istotnych reform polityki gospodarczej;

WYRAŻAJĄC gotowość do poparcia ewentualnych przyszłych wniosków Komisji Europejskiej mających na celu dalsze wzmocnienie paktu stabilności i wzrostu poprzez ustalenie dla państw członkowskich, których walutą jest euro, nowego zakresu dla celów średniookresowych zgodnie z pułapami określonymi w niniejszym Traktacie;

PRZYJMUJĄC DO WIADOMOŚCI, że przy dokonywaniu przeglądu i monitorowaniu zobowiązań budżetowych wynikających z niniejszego Traktatu, Komisja Europejska będzie działać w ramach swoich uprawnień przewidzianych w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności w artykułach 121, 126 i 136;

ODNOTOWUJĄC w szczególności, że w odniesieniu do stosowania zasady zrównoważonego budżetu przewidzianej w artykule 3 niniejszego Traktatu monitorowanie to będzie się odbywać, stosownie do przypadku, poprzez określenie dla każdej z Umawiających się Stron celów średniookresowych i ram czasowych ich osiągnięcia;

ODNOTOWUJĄC, że cele średniookresowe należy regularnie aktualizować na podstawie wspólnie uzgodnionej metody, której główne parametry należy także poddawać okresowym przeglądom, odpowiednio uwzględniając zagrożenia związane z jawnymi i ukrytymi zobowiązaniami dotyczącymi finansów publicznych zgodnie z celami przewidzianymi w pakcie stabilności i wzrostu;

ODNOTOWUJĄC, że ocenę, czy postęp na drodze do osiągnięcia celów średniookresowych jest wystarczający, należy przeprowadzać na podstawie oceny ogólnej, w której punktem odniesienia jest saldo strukturalne, w tym analizy wydatków po skorygowaniu o dyskrecjonalne działania po stronie dochodowej zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej, w szczególności rozporządzenia Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych, zmienionego rozporządzeniem (UE) nr 1175/2011 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 listopada 2011 r. („zmieniony pakt stabilności i wzrostu”);

ODNOTOWUJĄC, że mechanizm korygujący, który ma zostać wprowadzony przez Umawiające się Strony, powinien mieć na celu korygowanie odchyłeń od celu średniookresowego lub ścieżki dostosowawczej, w tym ich skumulowanego wpływu na dynamikę długu publicznego;

ODNOTOWUJĄC, że wypełnienie przez Umawiające się Strony obowiązku transpozycji „reguły zrównoważonego budżetu” do krajowych systemów prawnych poprzez wiążące i trwałe przepisy, w miarę możliwości rangi konstytucyjnej, powinno podlegać jurysdykcji Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zgodnie z artykułem 273 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;

PRZYPOMINAJĄC, że na podstawie artykułu 260 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest uprawniony do nałożenia ryczałtu lub okresowej kary pieniężnej na państwo członkowskie Unii Europejskiej, które nie zastosowało się do jednego z jego wyroków, oraz PRZYPOMINAJĄC, że Komisja Europejska określiła kryteria ustalania kwoty ryczałtu lub okresowej kary pieniężnej nakładanych w ramach tego artykułu;

PRZYPOMINAJĄC o potrzebie ułatwienia przyjmowania środków w ramach obowiązującej w Unii Europejskiej procedury nadmiernego deficytu w odniesieniu do państw członkowskich, których walutą jest euro, których planowany lub faktyczny deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych przekracza 3% produktu krajowego brutto, przy położeniu zwiększonego nacisku na cel tej procedury, a mianowicie zachęcenie, a w razie konieczności zmuszenie państwa członkowskiego do obniżenia ewentualnie stwierdzonego deficytu;

PRZYPOMINAJĄC, że Umawiające się Strony, których dług sektora instytucji rządowych i samorządowych przekracza wartość odniesienia wynoszącą 60%, są zobowiązane zmniejszać ten dług w tempie wynoszącym średnio jedną dwudziestą rocznie, przyjętym jako wartość odniesienia;

MAJĄC NA UWADZE potrzebę poszanowania w procesie wdrażania niniejszego Traktatu szczególnej roli partnerów społecznych, zgodnie z prawem lub rozwiązaniami krajowymi każdej z Umawiających się Stron;

PODKREŚLAJĄC, że żadne z postanowień niniejszego Traktatu nie może być interpretowane jako zmieniające w jakikolwiek sposób warunki dotyczące polityki gospodarczej, zgodnie z którymi Umawiającej się Stronie udzielona została pomoc finansowa w ramach programu stabilizacji, w którym uczestniczą Unia Europejska, jej państwa członkowskie lub Międzynarodowy Fundusz Walutowy;

ODNOTOWUJĄC, że właściwe funkcjonowanie unii gospodarczej i walutowej wymaga wspólnych wysiłków Umawiających się Stron na rzecz polityki gospodarczej, w ramach której w oparciu o mechanizmy koordynacji polityki gospodarczej zdefiniowane w Traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej podejmują one niezbędne działania i środki we wszystkich dziedzinach, które są kluczowe dla właściwego funkcjonowania strefy euro;

ODNOTOWUJĄC w szczególności pragnienie Umawiających się Stron, aby w sposób bardziej czynny wykorzystywać wzmocnioną współpracę przewidzianą w artykule 20 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w artykułach 326–334 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej bez naruszania zasad rynku wewnętrznego, oraz pragnienie Umawiających się Stron by w pełni wykorzystać szczególne środki, które mają zastosowanie do państw członkowskich, których walutą jest euro, w oparciu o artykuł 136 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jak również procedury omawiania i koordynowania *ex ante* wśród Umawiających się Stron, których walutą jest euro, wszelkich istotnych planowanych przez nie reform polityki gospodarczej w celu dokonywania porównawczej oceny najlepszych praktyk;

PRZYWOŁUJĄC porozumienie szefów państw lub rządów państw członkowskich strefy euro z dnia 26 października 2011 r. w sprawie usprawnienia zarządzania strefą euro, w tym organizowania co najmniej dwa razy do roku posiedzeń szczytu państw strefy euro, które, jeśli nie jest to uzasadnione wyjątkowymi okolicznościami, mają

odbywać się bezpośrednio po posiedzeniach Rady Europejskiej lub posiedzeniach, w których uczestniczą wszystkie Umawiające się Strony, które ratyfikowały niniejszy Traktat;

PRZYWOŁUJĄC zatwierdzenie w dniu 25 marca 2011 r. przez szefów państw lub rządów państw członkowskich strefy euro i innych państw członkowskich Unii Europejskiej paktu euro plus, w którym określono kwestie kluczowe dla wzmocnienia konkurencyjności w strefie euro;

PODKREŚLAJĄC, jak ważny jest Traktat ustanawiający Europejski Mechanizm Stabilności jako element globalnej strategii na rzecz wzmocnienia unii gospodarczej i walutowej oraz WSKAZUJĄC, że przyznanie pomocy finansowej na mocy nowych programów w ramach Europejskiego Mechanizmu Stabilności uzależnione będzie od dnia 1 marca 2013 r. od ratyfikacji niniejszego Traktatu przez daną Umawiającą się Stronę, oraz po upływie okresu transpozycji, o którym mowa w artykule 3 ustęp 2 niniejszego Traktatu, od spełnienia wymogów tego artykułu;

ODNOTOWUJĄC, że Królestwo Belgii, Republika Federalna Niemiec, Republika Estońska, Irlandia, Republika Grecka, Królestwo Hiszpanii, Republika Francuska, Republika Włoska, Republika Cypryjska, Wielkie Księstwo Luksemburga, Malta, Królestwo Niderlandów, Republika Austrii, Republika Portugalska, Republika Słowenii, Republika Słowacka i Republika Finlandii są Umawiającymi się Stronami, których walutą jest euro, oraz że jako takie są one związane niniejszym Traktatem od pierwszego dnia miesiąca następującego po złożeniu przez nie dokumentów ratyfikacyjnych, jeśli niniejszy Traktat będzie obowiązywał w tej dacie;

ODNOTOWUJĄC RÓWNIEŻ, że Republika Bułgarii, Królestwo Danii, Republika Łotewska, Republika Litewska, Węgry, Rzeczpospolita Polska, Rumunia i Królestwo Szwecji są Umawiającymi się Stronami, które jako państwa członkowskie Unii Europejskiej, są w dniu podpisania niniejszego Traktatu objęte derogacją dotyczącą uczestnictwa w jednej walucie i dopóki ta derogacja nie zostanie uchylona mogą być związane tylko tymi postanowieniami tytułów III i IV niniejszego Traktatu, którymi pragną być związane, co oświadczają w momencie złożenia dokumentu ratyfikacyjnego lub w terminie późniejszym;

UZGODNIŁY NASTĘPUJĄCE POSTANOWIENIA:

TYTUŁ I CEL I ZAKRES

Artykuł 1

1. Na mocy niniejszego Traktatu Umawiające się Strony, będące państwami członkowskimi Unii Europejskiej, zgadzają się wzmocnić filar gospodarczy unii gospodarczej i walutowej poprzez przyjęcie szeregu reguł mających na celu wzmocnienie dyscypliny budżetowej poprzez pakt budżetowy, wzmocnienie koordynacji ich polityk gospodarczych oraz poprawę zarządzania strefą euro, wspierając tym samym osiągnięcie celów Unii Europejskiej w zakresie trwałego wzrostu, zatrudnienia, konkurencyjności i spójności społecznej.

2. Niniejszy Traktat ma pełne zastosowanie do Umawiających się Stron, których walutą jest euro. Ma on również zastosowanie do pozostałych Umawiających się Stron w zakresie i na warunkach określonych w artykule 14.

TYTUŁ II SPÓJNOŚĆ I POWIĄZANIE Z PRAWEM UNII

Artykuł 2

1. Umawiające się Strony stosują i interpretują postanowienia niniejszego Traktatu zgodnie z Traktatami stanowiącymi podstawę Unii Europejskiej, w szczególności z artykułem 4 ustęp 3 Traktatu o Unii Europejskiej, oraz z prawem Unii Europejskiej, w tym z przepisami dotyczącymi procedury w przypadkach, w których konieczne jest przyjęcie prawodawstwa wtórnego.

2. Niniejszy Traktat ma zastosowanie w zakresie, w jakim jest zgodny z Traktatami stanowiącymi podstawę Unii Europejskiej oraz z prawem Unii Europejskiej. Nie narusza on kompetencji Unii do podejmowania działań w ramach unii gospodarczej.

TYTUŁ III PAKT BUDŻETOWY

Artykuł 3

1. Umawiające się Strony stosują zasady zawarte w niniejszym ustępie w uzupełnieniu zobowiązań wynikających z prawa Unii Europejskiej i bez uszczerbku dla tych zobowiązań:

- a) saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych Umawiającej się Strony musi być zrównoważone lub wykazywać nadwyżkę;
- b) wymóg określony w literze a) uważa się za spełniony, jeżeli roczne saldo strukturalne sektora instytucji rządowych i samorządowych odpowiada celowi średniookresowemu dla danego państwa, określonego w zmienionym pakcie stabilności i wzrostu, przy czym dolny pułap deficytu strukturalnego wynosi 0,5% produktu krajowego brutto w cenach rynkowych. Każda z Umawiających się Stron zapewnia szybkie dochodzenie do swojego celu średniookresowego. Ramy czasowe takiego zbliżenia zostaną przedstawione przez Komisję Europejską przy uwzględnieniu ryzyk dla stabilności gospodarczej danego państwa. Postęp w kierunku osiągnięcia celu średniookresowego oraz jego przestrzeganie są oceniane zgodnie ze zmienionym paktem stabilności i wzrostu na podstawie oceny ogólnej, w której punktem odniesienia jest saldo strukturalne, w tym analizy wydatków po skorygowaniu o dyskrecjonalne działania po stronie dochodowej;
- c) Umawiające się Strony mogą tymczasowo odejść od swojego odpowiedniego celu średniookresowego lub ścieżki dostosowawczej do niego jedynie w wyjątkowych okolicznościach określonych w ustępie 3 litera b);
- d) w przypadku gdy dług sektora instytucji rządowych i samorządowych w stosunku do produktu krajowego brutto w cenach rynkowych pozostaje wyraźnie poniżej

60% i przy niskim ryzyku utraty długookresowej stabilności finansów publicznych, dolny pułap celu średniookresowego określonego w literze b) może odpowiadać deficytowi strukturalnemu wynoszącemu najwyżej 1,0% produktu krajowego brutto w cenach rynkowych;

- e) w przypadku stwierdzenia znacznych odchyleń od celu średniookresowego lub ścieżki dostosowawczej prowadzącej do tego celu, zostaje automatycznie uruchomiony mechanizm korygujący. Mechanizm ten obejmuje zobowiązanie danej Umawiającej się Strony do podjęcia środków mających na celu skorygowanie odchyleń w określonym czasie.

2. Zasady zawarte w ustępie 1, zaczynają obowiązywać w prawie krajowym Umawiających się Stron nie później niż w ciągu roku od wejścia w życie niniejszego Traktatu na mocy wiążących i trwałych przepisów krajowych, w miarę możliwości rangi konstytucyjnej, lub w inny sposób gwarantujących pełne poszanowanie i przestrzeganie tych zasad w całym toku krajowych procedur budżetowych. Umawiające się Strony wprowadzają w życie na poziomie krajowym mechanizm korygujący, o którym mowa w ustępie 1 litera e), w oparciu o wspólne zasady, które przedstawi Komisja Europejska, dotyczące w szczególności charakteru, zakresu i harmonogramu działań naprawczych, jakie mają zostać podjęte, również w przypadku wyjątkowych okoliczności, oraz roli i niezależności instytucji, które na poziomie krajowym odpowiedzialne są za monitorowanie przestrzegania zasad zawartych w ustępie 1. Mechanizm korygujący nie może naruszać uprawnień parlamentów narodowych.

3. Na użytek niniejszego artykułu mają zastosowanie definicje zawarte w artykule 2 Protokołu (nr 12) w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatów Unii Europejskiej. Ponadto na użytek niniejszego artykułu zastosowanie mają również następujące definicje:

- a) „roczne saldo strukturalne sektora instytucji rządowych i samorządowych” oznacza saldo roczne uwzględniające zmiany cykliczne, po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe;
- b) „wyjątkowe okoliczności” oznaczają nadzwyczajne zdarzenie, na które Umawiająca się Strona nie ma wpływu i które wywiera znaczący wpływ na sytuację finansową sektora instytucji rządowych i samorządowych, lub okresy znacznego pogorszenia koniunktury gospodarczej, o których mowa w zmienionym pakcie stabilności i wzrostu, pod warunkiem że tymczasowe odchylenia dotyczące danej Umawiającej się Strony nie zagrażają stabilności budżetowej w średnim okresie.

Artykuł 4

Jeżeli dług sektora instytucji rządowych i samorządowych Umawiającej się Strony w stosunku do jej produktu krajowego brutto przekracza wartość odniesienia wynoszącą 60%, o której mowa w artykule 1 protokołu (nr 12) w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatów Unii Europejskiej, ta Umawiająca się Strona zmniejsza go w tempie wynoszącym średnio jedną dwudziestą rocznie, przyjętym jako wartość odniesienia, zgodnie z artykułem 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1467/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu, zmienionego rozporządzeniem Rady (UE) nr 1177/2011 z dnia

8 listopada 2011 r. Istnienie nadmiernego deficytu na skutek naruszenia kryterium długu będzie stwierdzane zgodnie z procedurą określoną w artykule 126 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Artykuł 5

1. Umawiająca się Strona objęta procedurą nadmiernego deficytu na mocy Traktatów stanowiących podstawę Unii Europejskiej wprowadza program partnerstwa budżetowego i gospodarczego zawierający szczegółowy opis reform strukturalnych, które muszą zostać przyjęte i wdrożone w celu zapewnienia skutecznej i trwałej korekty jej nadmiernego deficytu. Treść i formę takich programów określa prawo Unii Europejskiej. Przekazywanie tych programów Radzie Unii Europejskiej i Komisji Europejskiej do zatwierdzenia oraz ich monitorowanie będzie się odbywać zgodnie z obowiązującymi procedurami nadzoru w ramach paktu stabilności i wzrostu.

2. Wdrażanie programu partnerstwa budżetowego i gospodarczego oraz zgodnych z nim rocznych planów budżetowych będzie monitorowane przez Radę Unii Europejskiej i Komisję Europejską.

Artykuł 6

W celu lepszej koordynacji planów w zakresie krajowych emisji długu Umawiające się Strony przedstawiają Radzie Unii Europejskiej i Komisji Europejskiej informacje *ex ante* na temat swoich planów emisji długu publicznego.

Artykuł 7

W pełni przestrzegając wymogi proceduralne określone w Traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej, Umawiające się Strony, których walutą jest euro, zobowiązują się popierać wnioski lub zalecenia przedstawione przez Komisję Europejską, w przypadku gdy Komisja Europejska uzna, że dane państwo członkowskie Unii Europejskiej, którego walutą jest euro, narusza kryterium wysokości deficytu w ramach procedury nadmiernego deficytu. Obowiązek ten nie ma zastosowania, w przypadku gdy Umawiające się Strony, których walutą jest euro, stwierdzą, że ich kwalifikowana wielkość, obliczana analogicznie do odpowiednich postanowień Traktatów stanowiących podstawę Unii Europejskiej, bez uwzględniania stanowiska zainteresowanej Umawiającej się Strony, jest przeciwna proponowanej lub zalecanej decyzji.

Artykuł 8

1. Komisję Europejską wzywa się do przedłożenia we właściwym czasie Umawiającym się Stronom sprawozdania dotyczącego przepisów przyjętych przez każdą z nich w celu spełnienia wymogów artykułu 3 ustęp 2. Jeśli Komisja Europejska, po umożliwieniu danej Umawiającej się Stronie przedłożenia jej uwag, uzna w swoim sprawozdaniu, że dana Umawiająca się Strona naruszyła artykuł 3 ustęp 2, jedna z Umawiających się Stron lub kilka z nich wniesie sprawę do Trybunału Sprawiedliwości

Unii Europejskiej. Jeśli Umawiająca się Strona uzna, niezależnie od sprawozdania Komisji, że inna Umawiająca się Strona naruszyła artykuł 3 ustęp 2, również może wnieść sprawę do Trybunału Sprawiedliwości. W obu przypadkach wyrok Trybunału Sprawiedliwości jest wiążący dla stron postępowania, które podejmują konieczne środki zapewniające wykonanie wyroku w terminie określonym przez Trybunał Sprawiedliwości.

2. Jeśli na podstawie własnej oceny lub na podstawie oceny Komisji Europejskiej Umawiająca się Strona uznaje, że inna Umawiająca się Strona nie podjęła koniecznych środków zapewniających wykonanie wyroku Trybunału Sprawiedliwości, o którym mowa w ustępie 1, może ona wnieść sprawę do Trybunału Sprawiedliwości i domagać się nałożenia kar finansowych zgodnie z kryteriami określonymi przez Komisję Europejską na podstawie artykułu 260 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Jeśli Trybunał Sprawiedliwości uzna, że dana Umawiająca się Strona nie wykonała jego wyroku, może on nałożyć, stosownie do okoliczności, ryczałt lub okresową karę pieniężną, których wysokość nie może przekroczyć 0,1% produktu krajowego brutto danej Umawiającej się Strony. Kwoty należne od Umawiającej się Strony, której walutą jest euro, wpłaca się na rzecz Europejskiego Mechanizmu Stabilności. W innych przypadkach płatności przekazuje się na rzecz budżetu ogólnego Unii Europejskiej.

3. Niniejszy artykuł stanowi kompromis między Umawiającymi się Stronami w rozumieniu art. 273 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

TYTUŁ IV

KOORDYNACJA POLITYKI GOSPODARCZEJ I KONWERCENCJA

Artykuł 9

W oparciu o koordynację polityki gospodarczej określoną w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Umawiające się Strony zobowiązują się do podjęcia wspólnych wysiłków na rzecz polityki gospodarczej przyczyniającej się do właściwego funkcjonowania unii gospodarczej i walutowej oraz wzrostu gospodarczego przez zwiększoną konwergencję i konkurencyjność. W tym celu Umawiające się Strony podejmują niezbędne działania i środki we wszystkich dziedzinach o zasadniczym znaczeniu dla właściwego funkcjonowania strefy euro, dążąc do realizacji następujących celów: pobudzanie konkurencyjności, wspieranie zatrudnienia, dalsza stabilizacja finansów publicznych oraz wzmacnianie stabilności finansowej.

Artykuł 10

Zgodnie z wymogami Traktatów stanowiących podstawę Unii Europejskiej, Umawiające się Strony są gotowe aktywnie korzystać – w stosownych przypadkach i w razie konieczności – z przewidzianych w artykule 136 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej środków przyjmowanych w odniesieniu do państw członkowskich, których walutą jest euro, oraz z mechanizmu wzmocnionej współpracy, przewidzianego w artykule 20 Traktatu o Unii Europejskiej i w artykułach 326–334 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w sprawach kluczowych dla właściwego funkcjonowania strefy euro bez naruszania zasad rynku wewnętrznego.

Artykuł 11

Aby umożliwić ocenę porównawczą najlepszych praktyk oraz by podejmować wysiłki na rzecz ściślejsz skoordynowanej polityki gospodarczej, Umawiające się Strony zapewniają, aby wszelkie zasadnicze reformy polityki gospodarczej, które planują realizować, były w ich gronie omówione *ex ante* i w stosownych przypadkach przez nie skoordynowane. W koordynację tę zaangażowane są – zgodnie z prawem Unii Europejskiej – instytucje Unii Europejskiej.

TYTUŁ V ZARZĄDZANIE STREFĄ EURO

Artykuł 12

1. Szefowie państw lub rządów Umawiających się Stron, których walutą jest euro, oraz przewodniczący Komisji Europejskiej spotykają się nieformalnie na posiedzeniach szczytu państw strefy euro. Prezes Europejskiego Banku Centralnego jest zapraszany do udziału w takich posiedzeniach. Szefowie państw lub rządów Umawiających się Stron, których walutą jest euro, mianują zwykłą większością głosów przewodniczącego szczytu państw strefy euro w tym samym czasie, gdy Rada Europejska dokonuje wyboru swojego przewodniczącego; ich kadencje są takie same.

2. Posiedzenia szczytu państw strefy euro odbywają się w razie potrzeby i co najmniej dwa razy w roku; ich uczestnicy omawiają kwestie związane z określonymi wspólnymi obowiązkami Umawiających się Stron, których walutą jest euro, w odniesieniu do jednej waluty, inne kwestie dotyczące zarządzania strefą euro i zasad mających do niej zastosowanie oraz wytyczne strategiczne odnoszące się do prowadzenia polityk gospodarczych, w celu zwiększenia konwergencji w strefie euro.

3. Szefowie państw lub rządów Umawiających się Stron, których walutą nie jest euro i które ratyfikowały niniejszy Traktat, uczestniczą w debatach podczas posiedzeń szczytu państw strefy euro dotyczących konkurencyjności Umawiających się Stron, zmiany ogólnej struktury strefy euro i podstawowych zasad dotyczących tej strefy, które będą obowiązywały w przyszłości, jak również, w odpowiednich przypadkach i przynajmniej raz w roku, w debatach na temat szczegółowych kwestii dotyczących wdrażania niniejszego Traktatu o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej i walutowej.

4. Przewodniczący szczytu państw strefy euro w ścisłej współpracy z przewodniczącym Komisji Europejskiej zapewnia przygotowanie posiedzeń szczytu państw strefy euro oraz ich ciągłość. Organem odpowiedzialnym za przygotowanie posiedzeń szczytu państw strefy euro oraz podjęcie działań następczych jest Eurogrupa, a jej przewodniczący może być zapraszany na takie posiedzenia w tym celu.

5. Przewodniczący Parlamentu Europejskiego może zostać zaproszony w celu zabrania głosu. Przewodniczący szczytu państw strefy euro przedkłada sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu po każdym z posiedzeń szczytu państw strefy euro.

6. Przewodniczący szczytu państw strefy euro szczegółowo informuje Umawiające się Strony, których walutą nie jest euro, oraz pozostałe państwa członkowskie Unii Eu-

ropejskiej o przygotowaniach do posiedzeń szczytu państw strefy euro i o wynikach tych posiedzeń.

Artykuł 13

Zgodnie z postanowieniami tytułu II Protokołu (nr 1) w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej załączonego do Traktatów Unii Europejskiej, Parlament Europejski oraz parlamenty narodowe Umawiających się Stron wspólnie ustalą organizację oraz działania informacyjne w odniesieniu do konferencji przedstawicieli odpowiednich komisji Parlamentu Europejskiego i przedstawicieli odpowiednich komisji parlamentów narodowych mającej na celu omówienie polityk budżetowych oraz innych kwestii będących przedmiotem niniejszego Traktatu.

TYTUŁ VI POSTANOWIENIA OGÓLNE I KOŃCOWE

Artykuł 14

1. Niniejszy Traktat podlega ratyfikacji przez Umawiające się Strony, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi. Dokumenty ratyfikacyjne składane są w Sekretariacie Generalnym Rady Unii Europejskiej („Depozytariusz”).

2. Niniejszy Traktat wchodzi w życie w dniu 1 stycznia 2013 r. pod warunkiem, że dwanaście Umawiających się Stron, których walutą jest euro, złoży dokumenty ratyfikacyjne, lub pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia dwunastego dokumentu ratyfikacyjnego przez Umawiającą się Stronę, której walutą jest euro, w zależności od tego, co nastąpi wcześniej.

3. Niniejszy Traktat ma zastosowanie od dnia wejścia w życie do Umawiających się Stron, których walutą jest euro, które go ratyfikowały. Ma on zastosowanie do pozostałych Umawiających się Stron, których walutą jest euro, od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia przez nie swojego dokumentu ratyfikacyjnego.

4. Na mocy odstępstwa od ustępów 3 i 5, postanowienia tytułu V mają zastosowanie do wszystkich Umawiających się Stron, których to dotyczy, od dnia wejścia w życie niniejszego Traktatu.

5. Niniejszy Traktat ma zastosowanie do Umawiających się Stron objętych derogacją określoną w artykule 139 ustęp 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub derogacją określoną w Protokole (nr 16) w sprawie niektórych postanowień dotyczących Danii załączonym do Traktatów Unii Europejskiej, które ratyfikowały niniejszy Traktat, od dnia, w którym stanie się skuteczna decyzja uchylająca tę derogację, chyba że zainteresowana Umawiająca się Strona oświadczy, że pragnie być wcześniej związana wszystkimi lub niektórymi postanowieniami tytułów III i IV niniejszego Traktatu.

Artykuł 15

Do niniejszego Traktatu mogą przystąpić państwa członkowskie Unii Europejskiej inne niż Umawiające się Strony. Przystąpienie staje się skuteczne z dniem złożenia De-

pozytariuszowi dokumentu przystąpienia; Depozytariusz powiadamia o tym pozostałe Umawiające się Strony. Po uwierzytelnieniu przez Umawiające się Strony, tekst niniejszego Traktatu w języku urzędowym przystępującego państwa członkowskiego, który jest też językiem urzędowym i roboczym instytucji Unii Europejskiej, zostanie złożony w archiwach Depozytariusza jako autentyczny tekst niniejszego Traktatu.

Artykuł 16

Przed upływem pięciu lat od wejścia w życie niniejszego Traktatu, na podstawie oceny doświadczeń z jego wdrażania, podjęte zostaną niezbędne kroki, zgodnie z postanowieniami Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, mające na celu włączenie treści postanowień niniejszego Traktatu do ram prawnych Unii Europejskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia drugiego marca dwa tysiące dwunastego roku.

Niniejszy Traktat, który zostanie złożony w archiwach Depozytariusza, został sporządzony w jednym oryginalnym egzemplarzu w językach: angielskim, bułgarskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim i włoskim, przy czym teksty w każdym z tych języków są jednakowo autentyczne; Depozytariusz przekaże poświadczoną kopię każdej z Umawiających się Stron.

Dok. 2
Konkluzje Rady Europejskiej z posiedzenia,
28/29 czerwca 2012 r.

Załącznik

PAKT NA RZECZ WZROSTU GOSPODARCZEGO I ZATRUDNIENIA

Szefowie państw lub rządów, wyrażając swoją determinację, by w kontekście strategii „Europa 2020” stymulować inteligentny, trwały i zasobooszczędny wzrost gospodarczy sprzyjający tworzeniu miejsc pracy i włączeniu społecznemu, podkreślając potrzebę mobilizowania w tym celu, na każdym szczeblu zarządzania w Unii Europejskiej, wszystkich środków działania, narzędzi i polityk, przypominając o tym, jak duże znaczenie dla trwałego wzrostu gospodarczego mają zdrowe finanse publiczne, reformy strukturalne i ukierunkowane inwestycje, podejmują decyzję w sprawie następującego paktu:

Działania, jakie należy podjąć na poziomie państw członkowskich

- 1) Wszystkie państwa członkowskie nadal wyrażają zdecydowaną wolę natychmiastowego podejmowania na poziomie krajowym działań niezbędnych do realizacji celów strategii „Europa 2020”. Nowe narzędzia Unii Europejskiej w zakresie zarządzania gospodarczego muszą być stosowane skutecznie i w pełnym wymiarze, a wzajemna presja musi zostać zwiększona. Należy szybko przyjąć omawiane jeszcze wnioski mające na celu zakończenie tworzenia tych ram („dwupak”).
- 2) Podczas realizacji zaleceń dla poszczególnych krajów państwa członkowskie położą szczególny nacisk na następujące aspekty:
 - a) dalsze prowadzenie zróżnicowanej i sprzyjającej wzrostowi gospodarczemu konsolidacji fiskalnej, z poszanowaniem paktu stabilności i wzrostu oraz z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych państw; szczególną uwagę należy poświęcić kierowaniu inwestycji na obszary o dużym znaczeniu dla przyszłości i bezpośrednio związane z potencjałem wzrostu gospodarczego oraz zapewnianiu stabilności systemów emerytalnych. Komisja monitoruje wpływ dużych ograniczeń budżetowych na wydatki publiczne zwiększające wzrost gospodarczy oraz na inwestycje publiczne. Przedstawi sprawozdanie na temat jakości wydatków publicznych oraz możliwości działania w obrębie unijnych i krajowych ram fiskalnych;
 - b) przywracanie normalnego poziomu kredytowania gospodarki i pilne dokończenie restrukturyzacji sektora bankowego;
 - c) propagowanie wzrostu gospodarczego i konkurencyjności, w szczególności poprzez usuwanie głęboko zakorzenionych zakłóceń równowagi i kontynuowanie

reform strukturalnych, aby uwolnić krajowy potencjał wzrostu gospodarczego, w tym poprzez otwarcie sektorów sieciowych na konkurencję, upowszechnianie gospodarki cyfrowej, wykorzystywanie potencjału zielonej gospodarki, usuwanie nieuzasadnionych ograniczeń dotyczących usługodawców oraz ułatwianie rozpoczynania działalności gospodarczej;

- d) skuteczne radzenie sobie z bezrobociem i ze społecznymi konsekwencjami kryzysu; realizacja reform służących zwiększeniu zatrudnienia; nasilenie wysiłków na rzecz zwiększania zatrudnienia młodych ludzi – w szczególności aby poprawić możliwości zdobywania przez nich pierwszych doświadczeń zawodowych i zwiększyć ich udział w rynku pracy – przy dążeniu do tego, by w ciągu kilku miesięcy od zakończenia nauki młodzi ludzie otrzymywali dobrej jakości ofertę zatrudnienia, dalszego kształcenia, przyuczania do zawodu lub praktyk zawodowych, co może być wspierane ze środków EFS; oraz opracowywanie i realizowanie skutecznych polityk służących zwalczaniu ubóstwa i wspieraniu słabszych grup społecznych. Państwa członkowskie szybko wdrożą swoje krajowe plany zwiększania zatrudnienia i przygotowują ambitniejsze i precyzyjniejsze krajowe plany zwiększania zatrudnienia na kolejny europejski semestr. Państwa członkowskie powinny wykorzystywać możliwości, jakie w zakresie finansowania dotacji na tymczasowe zatrudnianie oferuje Europejski Fundusz Społeczny;
- e) modernizacja administracji publicznej, w szczególności poprzez eliminowanie opóźnień w sądownictwie, zmniejszanie obciążeń administracyjnych i rozwijanie usług administracji elektronicznej. Należy prowadzić wymianę najlepszych praktyk w tym zakresie.

Wkład polityk europejskich we wzrost gospodarczy i zatrudnienie

- 3) Na poziomie Unii Europejskiej konieczne są dalsze pilne środki, by zwiększyć wzrost gospodarczy i zatrudnienie oraz poprawić finansowanie gospodarki w krótkiej i średniej perspektywie, a także zwiększyć konkurencyjność Europy jako docelowego miejsca produkcji i inwestycji.
 - a) Pogłębienie jednolitego rynku poprzez usunięcie wciąż istniejących barier będzie jednym z kluczowych czynników we wspieraniu wzrostu gospodarczego i zwiększaniu zatrudnienia, w szczególności w sektorach cyfrowych i sieciowych. W tym celu na jesieni 2012 roku Komisja zamierza przedstawić dalsze sprzyjające wzrostowi środki jako część drugiego Aktu o jednolitym rynku. Poczyniono już istotne postępy odnośnie do środków, które są częścią pierwszego Aktu o jednolitym rynku; chodzi m.in. o: przyjęcie wniosku w sprawie normalizacji i porozumienie wypracowane przez Radę co do wniosku w sprawie rachunkowości, wniosku w sprawie funduszy kapitału wysokiego ryzyka i wniosku w sprawie funduszy na rzecz przedsiębiorczości społecznej, a także co do wniosku w sprawie alternatywnego rozstrzygania sporów i wniosku w sprawie internetowego rozstrzygania sporów. Jak najszybciej należy osiągnąć porozumienie w zakresie wniosków w sprawie zamówień publicznych, podpisu elektronicznego oraz uznawania kwalifikacji zawodowych. Z aprobatą przyjęto komunikat Komisji w sprawie usprawnienia zarządzania jednolitym rynkiem. Państwa członkowskie

i Komisja zapewnią lepszą realizację i egzekwowanie przepisów dotyczących jednolitego rynku, a Komisja będzie monitorować wyniki, w tym w ramach rocznego sprawozdania sporządzanego w ramach europejskiego semestru. Z zadowoleniem przyjęto także komunikat Komisji w sprawie wdrażania dyrektywy usługowej; należy natychmiast podjąć działania wdrażające, w tym poprzez rygorystyczną wzajemną ocenę krajowych ograniczeń i szybkie działania na rzecz usunięcia nieuzasadnionych barier. Dyrektywa ta umożliwi osiągnięcie dodatkowych zysków ekonomicznych, nawet do wysokości 330 mld EUR. Do końca 2012 roku Rada Europejska dokona przeglądu poczynionych postępów.

- b) Konieczne są szybkie postępy na drodze do utworzenia do 2015 roku dobrze funkcjonującego jednolitego rynku internetowego, który da europejskiej gospodarce nowy impuls. W szczególności priorytetowo należy traktować środki mające na celu dalsze rozwijanie transgranicznego handlu elektronicznego, w tym poprzez ułatwianie przejścia do fakturowania elektronicznego, oraz promowanie transgranicznego stosowania elektronicznej identyfikacji oraz innych usług elektronicznych. Kluczowe znaczenie ma także zwiększanie popytu na upowszechnianie szybkiego Internetu, modernizowanie europejskiego systemu prawa autorskiego oraz ułatwianie uzyskiwania licencji, przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony praw własności intelektualnej oraz uwzględnieniu różnorodności kulturowej.
- c) Konieczne są dalsze wysiłki na rzecz zmniejszania ogólnych obciążeń regulacyjnych na poziomie UE i na poziomie krajowym. Przed końcem 2012 roku Komisja przedstawi komunikat dotyczący dalszych działań w zakresie inteligentnych regulacji, w tym środków wspierania mikroprzedsiębiorstw.
- d) Pełna realizacja wewnętrznego rynku energii do 2014 roku w myśl uzgodnionych terminów i dopilnowanie, by po 2015 roku żadne państwo członkowskie nie pozostało poza europejskimi sieciami gazowymi i elektrycznymi, znacznie przyczyni się do zwiększenia unijnej konkurencyjności, wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Po formalnym przyjęciu dyrektywy o efektywności energetycznej państwa członkowskie będą musiały szybko ją wdrożyć, w pełni wykorzystując jej przepisy do uwolnienia znacznego potencjału w zakresie tworzenia miejsc pracy w tym sektorze. Należy szybko osiągnąć porozumienie w sprawie wniosku dotyczącego transeuropejskiej infrastruktury energetycznej.
- e) Konieczne są dalsze działania służące temu, by wysiłki w sektorze badań szybko przekładały się na innowacje wychodzące naprzeciw potrzebom rynku i w ten sposób wzmacniały konkurencyjność Europy i pomagały radzić sobie z wyzwaniami społecznymi. Należy wzmocnić europejską przestrzeń badawczą, w szczególności poprzez zwiększanie wsparcia dla badań i rozwoju oraz możliwości inwestowania przez innowacyjne nowe przedsiębiorstwa i MŚP. Przyszły program na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw i MŚP (COSME) i program „Horyzont 2020” pomogą innowacyjnym MŚP uzyskać dostęp do finansowania. Szczególne znaczenie ma wzmocnienie kluczowych technologii wspomagających mających znaczenie systemowe dla innowacyjności i konkurencyjności przemysłu i całej gospodarki, w tym w takich obszarach jak nanotechnologia, biotechnologia i materiały zaawansowane.

- f) W przypadku niektórych krajów zreformowana polityka spójności daje możliwość wyjścia z kryzysu przez inwestycje, ponieważ jest ona ważnym narzędziem służącym inwestowaniu, wzrostowi gospodarczemu i tworzeniu miejsc pracy na szczeblu UE, a także reformom strukturalnym na szczeblu krajowym. Odpowiada za istotną część inwestycji publicznych w UE i przyczynia się do pogłębienia rynku wewnętrznego.
- g) Wypracowane dzisiaj porozumienie w sprawie jednolitego systemu ochrony patentowej zaowocuje znacznym obniżeniem kosztów, jakie ponoszą MŚP, i będzie bodźcem do innowacji, gdyż zapewni Europie przystępny, wysokiej jakości patent z jednolitą wyspecjalizowaną jurysdykcją.
- h) Bardzo istotne znaczenie ma pobudzenie finansowania gospodarki. Kwota 120 mld EUR (czyli ok. 1% DNB UE) jest uruchamiana na szybko działające środki na rzecz wzrostu gospodarczego:
- Kapitał wplacony EBI powinien zostać zwiększony o 10 mld EUR w celu wzmocnienia podstawy kapitałowej tego banku oraz zwiększenia jego całkowitej zdolności udzielania pożyczek o 60 mld EUR, co uwolni do 180 mld EUR na dodatkowe inwestycje w całej Unii Europejskiej, w tym w państwach najbardziej podatnych na zagrożenia. Decyzja powinna zostać podjęta przez Radę Gubernatorów EBI, tak by mogła wejść w życie nie później niż 31 grudnia 2012 r.
 - Należy natychmiast rozpocząć fazę pilotażową obligacji projektowych, które przyniosą dodatkowe środki w wysokości do 4,5 mld EUR na inwestycje w pilotażowe projekty w obszarach kluczowej infrastruktury transportowej, energetycznej i szerokopasmowej. Jeżeli sprawozdanie okresowe i ocena fazy pilotażowej będą pozytywne, w przyszłości we wszystkich krajach można będzie jeszcze zwiększyć wolumen takich instrumentów finansowych, w tym na rzecz instrumentu „Łącząc Europę”.
 - W stosownych przypadkach – i przy poszanowaniu zasad umarzania – państwa członkowskie mają, na mocy obowiązujących przepisów i istniejących praktyk, możliwość współpracy z Komisją, by wykorzystać część przyznanych im w ramach funduszy strukturalnych środków na udział w ryzyku kredytowym EBI i zapewnienie gwarancji kredytowych w zakresie wiedzy i umiejętności, efektywnego gospodarowania zasobami, infrastruktury strategicznej oraz w zakresie dostępu do finansowania dla MŚP. W ramach funduszy strukturalnych realokowano środki, wykorzystując je na wsparcie badań i innowacji, MŚP oraz zatrudnienie młodzieży, a dalszych 55 mld EUR zostanie w obecnym okresie przeznaczonych na środki sprzyjające wzrostowi gospodarczemu. Należy jeszcze bardziej zwiększyć wsparcie dla MŚP, w tym przez zapewnienie im łatwiejszego dostępu do unijnych środków finansowych. Państwa członkowskie mają także możliwość rozważenia realokacji w obrębie swoich krajowych pul środków finansowych, w ramach obowiązujących przepisów i we współpracy z Komisją.
 - Należy także zintensyfikować działania Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego, w szczególności w zakresie kapitału wysokiego ryzyka, w powiązaniu z istniejącymi strukturami krajowymi.

- i) Budżet Unii Europejskiej musi być katalizatorem wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w Europie, w szczególności poprzez lewarowanie produktywnych inwestycji i inwestycji w kapitał ludzki. W przyszłych wieloletnich ramach finansowych wydatki należy wykorzystać do wspierania wzrostu gospodarczego, zatrudnienia, konkurencyjności i konwergencji zgodnie ze strategią „Europa 2020”.
- j) Polityka podatkowa powinna przyczyniać się do konsolidacji fiskalnej i trwałego wzrostu gospodarczego. Należy kontynuować prace i dyskusje nad wnioskami Komisji dotyczącymi opodatkowania energii, wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych oraz nad zmianą dyrektywy w sprawie opodatkowania dochodów z oszczędności. Jak odnotowano na posiedzeniu Rady w dniu 22 czerwca 2012 r., nie zostanie przyjęty w rozsądnym terminie wniosek w sprawie podatku od transakcji finansowych. W związku z tym kilka państw członkowskich zgłosi wniosek o wzmocnioną współpracę w tym obszarze, z myślą o jego przyjęciu do grudnia 2012 roku. Komisja nadal prowadzi prace nad konkretnymi metodami sprawniejszego zwalczania oszustw podatkowych i uchylania się od opodatkowania; przedstawi wkrótce plan działania obejmujący możliwe sposoby postępowania w tym zakresie. Należy szybko osiągnąć porozumienie co do wytycznych negocjacyjnych w sprawie porozumień z państwami trzecimi o opodatkowaniu dochodów z oszczędności. Państwa członkowskie uczestniczące w pakcie euro plus będą kontynuowały swoje usystematyzowane dyskusje na temat kwestii polityki podatkowej, zwłaszcza aby zapewnić wymianę najlepszych praktyk.
- k) Oczwistym priorytetem jest zwiększanie zatrudnienia, zarówno kobiet, jak i mężczyzn, w szczególności osób młodych i długotrwale bezrobotnych. Rada szybko przeanalizuje wnioski zawarte w komisyjnym pakiecie dotyczącym zatrudnienia – oraz podejmie decyzje w ich sprawie – koncentrując się na tworzeniu miejsc pracy dobrej jakości, strukturalnych reformach rynków pracy oraz inwestycjach w kapitał ludzki. Kluczowe znaczenie ma zajęcie się bezrobociem osób młodych, w szczególności dzięki inicjatywom Komisji w zakresie gwarancji dla młodzieży i ram jakości praktyk zawodowych. Należy także propagować powrót do pracy starszych pracowników. Trzeba usprawnić unijne zarządzanie, w tym wielostronny nadzór nad politykami zatrudnienia.
- l) Należy ułatwić mobilność pracowników w obrębie UE. Należy rozwinąć portal EURES, by stał się prawdziwym europejskim narzędziem pośrednictwa pracy i rekrutacji; należy również sprawdzić możliwości rozszerzenia jego zakresu o przyuczanie do zawodu i praktyki zawodowe, jak i możliwość dalszego wspierania działania przygotowawczego „Twoja pierwsza praca z EURES-em”. Należy opracować nowe unijne instrumenty lepszego wyszukiwania potrzebnych nowych umiejętności, poprawić systemy uznawania kwalifikacji zawodowych i umiejętności językowych, zmniejszać liczbę zawodów regulowanych oraz ułatwiać nabywanie i zachowywanie transgranicznych uprawnień emerytalnych i innych praw związanych z zabezpieczeniem społecznym przysługujących pracownikom UE. Należy także posunąć do przodu prace nad wnioskiem w sprawie egzekwowania praw pracowników delegowanych.

- m) Trzeba lepiej wykorzystywać handel jako motor wzrostu gospodarczego. Unia Europejska jest zdecydowana propagować wolny, sprawiedliwy i otwarty handel, broniąc jednocześnie swoich interesów, w duchu wzajemności i obustronnych korzyści, zwłaszcza w stosunkach z największymi gospodarkami świata. Należy szybko przeanalizować wniosek Komisji dotyczący dostępu do rynków zamówień publicznych w państwach trzecich. Choć głównym celem pozostaje wzmocnienie systemu wielostronnego, szczególne znaczenie dla gospodarki mają prowadzone obecnie i ewentualne przyszłe negocjacje dwustronne. W szczególności należy zwiększyć starania na rzecz usuwania barier w handlu, zapewnienia lepszego dostępu do rynku, właściwych warunków do inwestowania, ochrony własności intelektualnej i otwierania rynków zamówień publicznych. Sfinalizowane umowy trzeba szybko podpisać i ratyfikować. Umowy o wolnym handlu z Singapurem i Kanadą należy sfinalizować do końca roku; negocjacje z Indiami potrzebują nowego impulsu z obu stron, należy również dalej prowadzić prace nad pogłębieniem stosunków handlowych UE z Japonią. Szefowie państw lub rządów oczekują zaleceń grupy roboczej wysokiego szczebla UE–USA ds. zatrudnienia i wzrostu oraz zobowiązują się dążyć do rozpoczęcia w 2013 roku negocjacji w sprawie kompleksowej transatlantyckiej umowy o handlu i inwestycjach.
- n) Wstępnym warunkiem wzrostu gospodarczego jest stabilność finansowa. Sprawozdanie pt. „W kierunku faktycznej unii gospodarczej i walutowej” pokrótce przedstawia ważne kwestie w tym zakresie. Istnieją obszary, w których państwa członkowskie posiadające wspólną walutę – i inne państwa członkowskie, które mają zamiar przyłączyć się do ich wysiłków – chcą pójść dalej w działaniach na rzecz koordynowania i integrowania swoich polityk finansowych, fiskalnych i gospodarczych w ramach Unii Europejskiej, w pełni respektując integralność jednolitego rynku i Unii Europejskiej jako całości.

Dok. 3
17 września 2012 r.
Raport końcowy Grupy Refleksyjnej ds. Przyszłości Unii
Europejskiej ministrów spraw zagranicznych Austrii,
Belgii, Danii, Francji, Hiszpanii, Holandii, Luksemburga,
Niemiec, Polski, Portugalii i Włoch

WSTĘPI I STRESZCZENIE

Unia Europejska znalazła się w punkcie zwrotnym. Trwający kryzys zadłużenia publicznego i wciąż przyspieszająca globalizacja stanowią bezprecedensowe, podwójne wyzwanie dla Europy. Jeśli chcemy, aby nasz kontynent miał przed sobą świetlaną przyszłość, i jeśli chcemy skutecznie promować nasze interesy i wartości w wielobiegunowym świecie, musimy ten kryzys ujarzmić.

Kryzys od dłuższego czasu ma dodatkowy wymiar polityczny. W wielu częściach Europy rośnie w siłę nacjonalizm i populizm, podczas gdy poczucie solidarności i przynależności europejskiej słabnie. Musimy podjąć działania mające na celu odbudowanie wiary w nasz wspólny projekt. Debatę polityczną na temat przyszłości projektu europejskiego należy przeprowadzić już dziś i musi ona objąć cały Kontynent. Co najważniejsze, muszą w nią być zaangażowani obywatele Europy.

Raport zawiera konkretne propozycje podejmujące wyzwania stojące przed Europą. Niektóre zaproponowane działania są krótkofalowe, inne mają dłuższą perspektywę czasową. Wiele z nich można wdrożyć korzystając z istniejących ram traktatowych; inne mogą wymagać zmian traktatów. Najważniejsze jest to, aby dobrać odpowiednią kolejność działań i zachować ich równowagę, łącząc elementy możliwe do wprowadzenia w życie w chwili obecnej z długoterminową wizją silniejszej Europy. Wzmocnienie UGW to rzecz jasna kluczowy aspekt naszych starań, mających na celu przezwyciężenie obecnego kryzysu.

Niniejszy raport jest wynikiem naszych osobistych przemyśleń. Pragniemy podkreślić, że nie wszyscy Ministrowie uczestniczący w jego sporządzeniu zgodzili się ze wszystkimi sugestiami przedstawionymi w trakcie naszych dyskusji. Należy także uwzględnić zobowiązania traktatowe i uprawnienia, które w zakresie niektórych polityk posiadają poszczególne państwa członkowskie UE. W skrócie, nasze sugestie są następujące:

I. Bezwzględny priorytetem jest wzmocnienie Unii Gospodarczej i Walutowej.

Euro daje ogromne korzyści gospodarcze i jest najsilniejszym symbolem integracji europejskiej. Nasze propozycje stanowią konkretny wkład do reformy UGW zainicjowanej w trakcie czerwcowej Rady Europejskiej. Koncentrujemy się na inicjatywach możliwych do zrealizowania na bazie istniejących traktatów. Nie powinniśmy jednak wykluczać możliwości przeprowadzenia zmian traktatowych, jeśli zaszłaby taka konieczność. Naszym celem jest:

- dalsze wzmocnienie rozszerzonych ram zarządzania gospodarczego, poprzez utworzenie unijnych mechanizmów, zarówno w celu nadzorowania zgodności budżetów państw członkowskich z zasadami unijnymi, jak i dalszego wspierania solidarności europejskiej;
- stworzenie bardziej wiążącej koordynacji polityk gospodarczych państw członkowskich w dziedzinach kluczowych z punktu widzenia zrównoważonego wzrostu gospodarczej i zatrudnienia oraz niezbędnych dla zapewnienia stabilności strefy euro. Pomoże to przezwyciężyć istniejące dysproporcje oraz wzmocni szeroko pojętą konkurencyjność;
- ustanowienie, przy udziale Europejskiego Banku Centralnego, jednego i skutecznego mechanizmu nadzorczego obejmującego banki w strefie euro i w tych państwach członkowskich, które wyrażą chęć przyłączenia się do mechanizmu;
- zapewnienie pełnej legitymizacji oraz odpowiedzialności demokratycznej. Jeśli podejmowane są dodatkowe działania na poziomie europejskim i dotyczą one kompetencji UE, należy zaangażować Parlament Europejski w ramach procedury współdecydowania bądź konsultacji. Większość ministrów była zdania, iż w przypadku decyzji dotyczących wyłącznie strefy euro oraz państw „pre-in” chcących uczestniczyć w tym procesie już na obecnym etapie, należy rozważyć sposoby zaangażowania eurodeputowanych reprezentujących owe państwa, przy jednoczesnym pełnym poszanowaniu integralności Unii Europejskiej i Parlamentu Europejskiego. Jeśli dana decyzja dotyczy kompetencji narodowych, zwłaszcza budżetowych, wymagana jest zgoda parlamentów narodowych. Współpraca między Parlamentem Europejskim a parlamentami narodowymi powinna zostać dodatkowo wzmocniona poprzez stworzenie stałego komitetu wspólnego.

II. Wierzimy, że po przezwycięzeniu kryzysu w strefie euro, należy również poprawić szeroko pojęte funkcjonowanie Unii Europejskiej. W szczególności UE musi podjąć zdecydowane działania mające na celu wzmocnienie pozycji Unii na świecie. Powinno to mieć miejsce niezależnie od reformy UGW i wykraczać poza jej zakres. Niektóre działania mogłyby zostać wdrożone na bazie istniejących traktatów – być może nawet w perspektywie krótkoterminowej – inne zaś mogłyby zostać podjęte jedynie w dalszej perspektywie poprzez zmiany traktatów.

- UE musi zwiększyć spójność i polityczne znaczenie swoich działań zewnętrznych. Wzywamy do przeprowadzenia znaczącej korekty decyzji dotyczącej Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) w 2013 r. Wysoki Przedstawiciel/Wiceprzewodniczący powinien odpowiadać za kluczowe dziedziny działań zewnętrznych. UE musi również zasadniczo wzmocnić Wspólną Politykę Bezpieczeństwa i Obrony oraz skuteczniej kształtować relacje z partnerami strategicznymi. W perspektywie długoterminowej powinniśmy dążyć do zwiększenia liczby decyzji dot. WPBiO podejmowanych drogą większościową, tworzenia, w miarę możliwości, wspólnych przedstawicielstw w ramach organizacji międzynarodowych oraz prowadzenia europejskiej polityki bezpieczeństwa. W opinii niektórych członków Grupy mogłoby to oznaczać powołanie wspólnej armii europejskiej.
- Proces wzmacniania poszczególnych polityk musi iść w parze z reformą instytucjonalną. Komisja powinna być silniejsza, tak aby mogła w pełni i skutecznie

pełnić rolę motoru metody wspólnotowej. Jedną z możliwości jest stworzenie dedykowanych klastrów, w skład których wchodziłoby komisarzy dwóch szczebli („junior” i „senior”). Należy umożliwić Radzie ds. Ogólnych pełnienie roli koordynującej, o której mowa w Traktacie. Parlament Europejski powinien zadbać o większą demokratyczny wizerunek, któremu może się przysłużyć nominowanie przez każdą z frakcji czołowego europejskiego kandydata w nadchodzących wyborach do Parlamentu.

- Patrząc realistycznie, w perspektywie długoterminowej reforma traktatowa w ramach Unii 28 lub więcej państw członkowskich będzie coraz trudniejsza. W opinii większości członków Grupy, zarówno przyjęcie, jak i wprowadzenie w życie poprawek do traktatów (z wyjątkiem rozszerzenia) mogłoby się odbywać za pomocą większości superkwalifikowanej państw członkowskich UE i ich mieszkańców. Poprawki obowiązywałyby te państwa członkowskie, które dokonały ich ratyfikacji.
- Ostatnim etapem długofalowego procesu powinien być sprawniejszy i skuteczniejszy system podziału władzy w Europie, cieszący się pełną legitymizacją demokratyczną. Niektórzy członkowie Grupy uważają, że mogłoby to oznaczać bezpośredni wybór Przewodniczącego Komisji, który następnie osobiście wyznaczałby członków „Rządu Europejskiego”, a także Parlament Europejski posiadający inicjatywę ustawodawczą oraz drugą izbę dla państw członkowskich.

I. PRZEZWYCIEŻENIE OBECNEGO KRYZYSU DZIĘKI ZASADNICZEMU WZMOCNIENIU UNII GOSPODARCZEJ I WALUTOWEJ

Kryzys zadłużenia publicznego w strefie euro już dawno stał się kryzysem zaufania do długoterminowej zdolności stabilizacji w poszczególnych państwach strefy euro.

Należy wspólnie promować zdrowe finanse publiczne, konkurencyjność, wzrost gospodarczy i zatrudnienie. Na poziomie europejskim powinniśmy zainicjować kolejny poziom rozwoju Jednolitego Rynku, jako jednego z naszych głównych atutów i najpotężniejszego motoru wzrostu gospodarczego.

Powinniśmy zwiększyć wsparcie na rzecz MŚP, w tym poprzez łatwiejszy dostęp do funduszy unijnych i pobudzanie inwestycji, czego przykładem jest Europejski Pakt na rzecz Wzrostu Gospodarczego i Zatrudnienia. W tym zakresie należy również podjąć decyzje wzmacniające pozycję EBI. Należy także wspomóc tworzenie nowych miejsc pracy, koncentrując się zwłaszcza na kwestii bezrobocia wśród młodzieży.

Przewyciężenie kryzysu wspólnej waluty w sposób zrównoważony będzie jednak możliwe tylko wówczas, gdy przewyciężymy kryzys zaufania w strefie euro. Aby to osiągnąć, musimy zdecydowanie wzmocnić Unię Gospodarczą i Walutową.

Dogłębna reforma UGW oparta będzie na czterech etapach wyszczególnionych w raporcie przedstawionym na Radzie Europejskiej w czerwcu 2012 r. przez Przewodniczącego Rady Europejskiej, Przewodniczącego Komisji, Przewodniczącego Eurogrupy i Przewodniczącego Europejskiego Banku Centralnego. Musimy dążyć do ustanowienia zintegrowanych ram finansowych, zintegrowanych ram budżetowych,

oraz zintegrowanych ram polityki gospodarczej, a także środków mających na celu zapewnienie legitymizacji demokratycznej i odpowiedzialności.

Skuteczna i stabilna Unia Gospodarcza i Walutowa ma centralne znaczenie dla funkcjonowania całej Unii Europejskiej. Jest to rzecz jasna kwestia niezwyklej wagi dla państw strefy euro, lecz dotyka ona także pozostałych państw członkowskich UE – także tych, które jak dotąd nie wprowadziły wspólnej waluty. W miarę możliwości należy zatem wdrażać reformy w ramach UE-27. Trzeba podjąć wszelkie działania reformujące w celu pogłębienie UGW. Nasze wysiłki koncentrujemy na inicjatywach możliwych do wprowadzenia na gruncie istniejących traktatów, lecz nie należy wykluczać możliwości przeprowadzenia zmian traktatowych, jeśli zaszłaby taka konieczność.

Zintegrowane ramy budżetowe

Na przestrzeni ostatnich dwóch lat podjęto ważne działania mające na celu usztywnienie ram dyscypliny budżetowej, zwłaszcza wewnątrz strefy euro. Musimy jak najszybciej dokończyć prace nad tzw. dwupakiem i bezzwłocznie wprowadzić w życie Pakt fiskalny. Lecz należy także sprawić, aby mechanizmy unijne były skuteczniejsze, tak aby wszystkie państwa członkowskie mogły przeciwdziałać niemożliwym do sfinansowania politykom fiskalnym i korygować je, a także przestrzegać przyjętych zasad w ramach narodowych procedur budżetowych. Wewnątrz Komisji należy wzmocnić rolę komisarza ds. gospodarczych i walutowych. Dążąc do zintegrowanych ram budżetowych, należy uwzględnić następujące elementy:

- skuteczna władza nadzorcza na poziomie europejskim, nadająca konkretne kompetencje nadzorcze instytucjom europejskim, umożliwiające nadzorowanie budżetów oraz procesu wdrażania polityk fiskalnych w państwach członkowskich, tak aby zapewnić, że państwa członkowskie wywiązują się z przyjętych zobowiązań w zakresie redukcji deficytu i zadłużenia. Należy przy tym w pełni uszanować odpowiedzialność państw członkowskich w kwestii opracowania budżetów narodowych;
- dodatkowe europejskie mechanizmy solidarnościowe; niektórzy członkowie Grupy proponują podjęcie działań mających na celu uwspólnotowienia ryzyka niewypłacalności z tytułu długu państwowego.

Zintegrowane ramy polityki gospodarczej

Musimy naprawić fundamentalną wadę UGW, jaką było stworzenie unii walutowej bez unii gospodarczej. Nie oznacza to, że wszystkie decyzje dotyczące polityki gospodarczej należy podejmować na poziomie europejskim. Tym niemniej, w kwestii kluczowych polityk gospodarczych mających istotne znaczenie dla zrównoważonego wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, jak również dla stabilności strefy euro, potrzebne jest odpowiednie połączenie skutecznej, wiążącej koordynacji na poziomie europejskim oraz zdrowej konkurencji systemów narodowych i skuteczniejszych metod wymiany najlepszych praktyk. Dotyczy to zwłaszcza zasad funkcjonowania rynków pracy oraz stabilności systemów emerytalnych. Powinniśmy wykorzystać możliwości ist-

niejące w ramach traktatów, m.in. wzmocnioną współpracę. Ponadto, wielu członków Grupy jest zdania, że dobrowolne na chwilę obecną zobowiązania wynikające z postanowień paktu euro plus powinny mieć charakter wiążący. Rozwiązania te należałoby wdrożyć poprzez program partnerstwa gospodarczego pomiędzy państwami członkowskimi a szczeblem europejskim, wzorowany na programie przewidzianym w Traktacie o stabilności, koordynacji i zarządzaniu.

Zintegrowane ramy finansowe

Należy podjąć odważniejsze działania mające na celu poprawę funkcjonowania europejskich rynków finansowych. Dlatego opowiadamy się za utworzeniem jednego skutecznego mechanizmu nadzoru, w który zaangażowany będzie Europejski Bank Centralny. Mechanizm ten obejmowałby banki w strefie euro i te państwa członkowskie, które wyrażą zainteresowanie udziałem.

Niektórzy członkowie Grupy podkreślali wagę wspólnego systemu gwarancji depozytowych oraz europejskiego systemu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji. W perspektywie średnioterminowej strefa euro musi umieć samodzielnie rozwiązywać potencjalne problemy wynikające z Unii Gospodarczej i Walutowej. Co za tym idzie, należy w dalszym ciągu dążyć do przekształcenia europejskiego mechanizmu stabilności w „Europejski Fundusz Walutowy” wyposażony w odpowiednie kompetencje.

Umocnianie demokratycznej legitymizacji oraz odpowiedzialności

Zasadniczemu pogłębieniu Unii Gospodarczej i Walutowej musi towarzyszyć większa demokratyczna legitymizacja. Tworzenie nowych kompetencji lub ustanawianie ściślejszej koordynacji polityk międzynarodowych musi się odbywać pod pełną demokratyczną kontrolą.

- Potrzebne jest silne zaangażowanie Parlamentu Europejskiego w dalszy rozwój UWG zgodnie z metodą wspólnotową, zaś jej rolę należy umocnić. W sytuacji, gdy działania na szczeblu europejskim, podejmowane w ramach UE lub poprzez większą koordynację państw członkowskich, dotyczą kompetencji UE, Parlament Europejski musi być włączony w proces decyzyjny – poprzez procedurę współdecyzji lub konsultacji. Konsultacje z Parlamentem Europejskim powinny być przeprowadzane m.in. w ramach europejskiego semestru przed sformułowaniem fundamentalnych aspektów (np. rocznej analizy wzrostu gospodarczego) lub odnośnie konkretnych zaleceń niosących skutki dla UE lub całej strefy euro. Jeżeli na poziomie europejskim wprowadzimy bardziej wiążącą koordynację określonych elementów paktu euro plus, również w tej dziedzinie wskazane są konsultacje z Parlamentem Europejskim. Większość członków była zdania, że w przypadku decyzji dotyczących tylko strefy euro oraz innych państw „pre-in” i zainteresowanych udziałem, należy znaleźć sposób na silniejsze zaangażowanie eurodeputowanych z tych krajów, przy pełnym poszanowaniu integralności Unii Europejskiej oraz Parlamentu Europejskiego. W razie wykorzystania funduszy z ewentualnego budżetu centralnego (obejmującego również te kraje) na potrzeby wsparcia reform

strukturalnych w jednym z przedmiotowych państw członkowskich, Parlament Europejski powinien – przy szczególnym zaangażowaniu eurodeputowanych z zainteresowanych państw – wyrazić swoją zgodę zgodnie z procedurami przewidzianymi w traktatach.

- W sytuacji, gdy dodatkowe działania na szczeblu europejskim dotyczą kompetencji krajowych (w szczególności budżetu), parlamenty krajowe muszą wyrazić swoją zgodę. Odpowiednia informacja powinna również zostać przekazana do Parlamentu Europejskiego.
- W dziedzinie polityki gospodarczej i fiskalnej, współpracy pomiędzy Parlamentem Europejskim a parlamentami krajowymi należy ponadto dać nowe podstawy poprzez utworzenie stałego komitetu wspólnego.

II. UŁATWIANIE DALSZEJ INTEGRACJI ORAZ STRUKTURA DŁUGOFALOWEGO ZARZĄDZANIA UNIĄ EUROPEJSKĄ

Po przezwyciężeniu kryzysu euro musimy się również zająć usprawnieniem ogólnego funkcjonowania Unii Europejskiej. W szczególności, UE musi podjąć zdecydowane działania, aby umocnić swą pozycję na arenie międzynarodowej. Cel ten należy realizować niezależnie od reformy UGW. Pewne działania można podjąć w oparciu o istniejące traktaty – być może już w perspektywie krótkoterminowej – do innych zaś będzie można przystąpić tylko w perspektywie długoterminowej poprzez zmiany traktatów uzgodnione w ramach Konwentu.

a) Europa jako globalny gracz

W warunkach globalnego współzawodnictwa z innymi gospodarkami, ideami i modelami społecznymi kraje Europy będą w stanie zachować swoje wartości i z powodzeniem realizować swe interesy tylko wówczas, gdy będą zjednoczone. Aby to osiągnąć, potrzebujemy kompleksowego i zintegrowanego podejścia do wszystkich aspektów pozycji UE na arenie międzynarodowej. Oprócz WPZiB oraz WPBiO podejście takie musi również obejmować m.in. kwestie dotyczące handlu i zewnętrznej polityki gospodarczej, pomocy rozwojowej, poszerzenia Unii i polityki sąsiedztwa, zarządzania przepływem migrantów, negocjacji klimatycznych oraz bezpieczeństwa energetycznego.

- Musimy zwiększyć spójność działań zewnętrznych UE. Aby wypracować kompleksowe i zintegrowane podejście do wszystkich aspektów pozycji UE na arenie międzynarodowej, Europejską Służbę Działań Zewnętrznych trzeba wzmocnić w ramach przeglądu decyzji ws. ESDZ zaplanowanego na 2013 r. Wysoki Przedstawiciel/Wiceprzewodniczący (oraz ESDZ) powinien odpowiadać za kluczowe obszary działań zewnętrznych (np. politykę sąsiedztwa); ponadto należy zwiększyć ich rolę w zakresie współpracy rozwojowej. Jeśli chodzi o inne obszary, trzeba wzmocnić instytucjonalną zdolność tych organów do koordynowania różnych unijnych graczy. Kroki te są niezbędne zwłaszcza po to, aby umożliwić Wysokiemu Przedstawicielowi całkowite przejście roli koordynatora w ramach Komisji. Dodatkowo potrzebne są jasne zasady współpracy pomiędzy Wysokim Przedstawicielem/Wiceprzewodniczącym

a innymi komisarzami w sferze działań zewnętrznych (np. w kontekście ewentualnej dwustopniowej hierarchii komisarzy). UE musi ponadto podejmować bardziej spójne działania na forum organizacji międzynarodowych, np. poprzez składanie oświadczeń w kwestiach dotyczących WPZiB w imieniu całej Unii.

- Należy wzmocnić Wspólną Politykę Bezpieczeństwa i Obrony. Nasza polityka obronna potrzebuje bardziej ambitnych celów, które będą wykraczać poza inicjatywę łączenia i udostępniania zdolności wojskowych (pooling and sharing). Trzeba korzystać z możliwości, jakie daje nam Traktat lizboński, w szczególności w zakresie stałej współpracy strukturalnej.
- Musimy zwiększyć efektywność relacji z naszymi partnerami strategicznymi. Wysoki Przedstawiciel ma tutaj do odegrania wiodącą rolę, zaś wsparcia powinny jej udzielić państwa członkowskie.
- Musimy zoptymalizować proces wyznaczania priorytetów w dziedzinie stosunków zewnętrznych. Należy usprawnić tryb pracy Rady do Spraw Zagranicznych. Opierając się na półrocznym cyklu planowania agendy, musimy nadać naszym konsultacjom bardziej strategiczny i celowy charakter. Potrzebujemy więcej nieformalnych spotkań w formule Gymnich i lepszej interakcji z Radą Europejską. Jedno spotkanie w roku, z udziałem ministrów spraw zagranicznych, należy poświęcić strategii stosunków zewnętrznych. Powinniśmy się zastanowić nad przeglądem Europejskiej Strategii Bezpieczeństwa.

Aby UE mogła na arenie międzynarodowej odgrywać rolę prawdziwego gracza, naszym zdaniem w perspektywie długoterminowej powinniśmy:

- w dziedzinie WPZiB podejmować więcej decyzji na zasadzie większościowej lub przynajmniej uniemożliwić pojedynczemu państwu członkowskiemu blokowanie inicjatyw (a także dalej rozwijać koncepcję konstruktywnego wstrzymania się od głosu);
- tam gdzie to możliwe dążyć do wspólnej reprezentacji na forum organizacji międzynarodowych;
- zmierzać w kierunku Europejskiej Polityki Obrony obejmującej wspólne wysiłki w zakresie przemysłu obronnego (chodzi np. o utworzenie wspólnego rynku projektów zbrojeniowych); zdaniem niektórych członków Grupy docelowo mogłoby to oznaczać utworzenie europejskiego wojska.

b) Umacnianie innych obszarów polityki

Jeżeli w nowym globalnym porządku Europa pragnie utrzymać swoją pozycję, będziemy potrzebowali integracji również w innych głównych obszarach polityki. Dlatego w dziedzinie sprawiedliwości i spraw wewnętrznych postulujemy, aby zapewnić lepszą ochronę zewnętrznych granic strefy Schengen (poprzez powołanie „Europejskiej Służby Granicznej”) lub też – w perspektywie średnioterminowej – stworzyć europejską wizję. Innym obszarem, w którym potrzebujemy „więcej Europy”, jest zrównoważona polityka energetyczna: musimy zbudować działający wewnętrzny rynek energii oparty na europejskiej infrastrukturze energetycznej, poprawić wydajność energetyczną i zdefiniować wspólne zewnętrzne relacje energetyczne.

c) Reformy instytucjonalne: zwiększanie efektywności UE oraz umacnianie jej demokratycznej legitymizacji

Oprócz konkretnych aspektów reformy UGW, dodatkowe uprawnienia na szczeblu europejskim oraz ściślejsza koordynacja polityk krajowych wymagają zwiększenia zdolności UE do podejmowania działań oraz silniejszej legitymizacji demokratycznej.

Zwiększenie zdolności do podejmowania działań

- Komisję należy wzmocnić tak, by mogła efektywnie i w pełni odgrywać kluczową rolę motoru metody wspólnotowej. Trzeba usprawnić jej wewnętrzną organizację i procedury (jedną z możliwości przewiduje utworzenie określonych klastrów z dwustopniową hierarchią komisarzy); w perspektywie średniookresowej należy zająć się kwestią liczby komisarzy.
- Trzeba usprawnić współpracę z Radą, również po to, aby Rada Europejska była należycie przygotowywana przez różne konstelacje Rady, przede wszystkim Radę do Spraw Ogólnych, która powinna z kolei w pełni przejąć koordynującą rolę przewidzianą w Traktacie. Należy zwiększyć skuteczność konsultacji wewnętrznych w różnych składach Rady (np. poprzez zastosowanie połączonych interwencji). W perspektywie średniookresowej powinniśmy powołać większą liczbę stałych przewodniczących i znaleźć równowagę pomiędzy stałymi i rotacyjnymi przewodnictwami (również w Radzie do Spraw Ogólnych) w celu zapewnienia większej efektywności różnym konstelacjom Rady. Być może warto również przeanalizować postulat lepszej koordynacji prac Rady i Komisji. Część ministrów wystąpiła z propozycją powoływania jednej osoby na stanowisko przewodniczącego Komisji i przewodniczącego Rady Europejskiej.
- Zwiększeniu skuteczności europejskich decyzji może ponadto dopomóc częstsze stosowanie zróżnicowanej integracji, która – choć przewidują ją traktaty – do tej pory praktycznie nie była wykorzystywana. Aby zwiększyć zdolność Unii do podejmowania działań, w perspektywie średniookresowej powinniśmy poszerzyć zakres decyzji podejmowanych kwalifikowaną większością głosów.

Zwiększenie legitymizacji demokratycznej

- Należy stale zwiększać demokratyczny wizerunek Parlamentu Europejskiego. Krokiem na tej drodze mogłoby być np. nominowanie przez każde europejskie ugrupowanie polityczne podczas kolejnych wyborów do PE głównego europejskiego kandydata, który ubiegałby się jednocześnie o stanowisko przewodniczącego Komisji. Ponadto potrzebujemy większego rozróżnienia pomiędzy większością i mniejszością w Parlamencie Europejskim, a także organizacji wyborów do Parlamentu Europejskiego tego samego dnia we wszystkich państwach członkowskich, stworzenia (ograniczonej) europejskiej listy w wyborach, czy też bardziej przejrzystej procedury powoływania przewodniczącego KE w Parlamencie Europejskim. Europejskie partie polityczne powinny działać na rzecz autentycznie „europejskiej przestrzeni politycznej”, która przyciągałaby uwagę europejskich obywateli do kluczowych zagadnień politycznych dotyczących ich wspólnej przyszłości.

- Narodowe parlamenty powinny silniej angażować się w prace Unii Europejskiej zgodnie z duchem Traktatu z Lizbony. W tym celu należy zintensyfikować kontakty między PE oraz narodowymi organami ustawodawczymi. Mogą w tym pomóc np. regularne spotkania, obecność eurodeputowanych podczas strategicznych debat dotyczących UE w parlamentach krajowych, wzmocnienie struktury COSAC oraz ogólnoeuropejskich sieci komisji parlamentów krajowych zajmujących się tym samym europejskim dossier. Głównym zadaniem krajowych organów ustawodawczych pozostanie jednak kontrolowanie poczynań rządów.

d) Umacnianie Unii Europejskiej jako wspólnoty wartości

- Trzeba zapewnić większe poszanowanie fundamentalnych wartości zapisanych w art. 2 TUE. W tym celu należy wprowadzić nowy, prosty mechanizm, który w razie stwierdzenia naruszeń wartości wynikających z art. 2 TUE umożliwiłby Komisji sporządzenie raportu, wydanie zaleceń lub skierowanie sprawy do Rady. Mechanizm ten powinien być stosowany tylko w przypadku wyraźnego naruszenia przez państwo członkowskie fundamentalnych wartości lub zasad, np. zasady państwa prawnego.

e) Usprawnienie ogólnego funkcjonowania Unii Europejskiej w perspektywie długoterminowej

- Przeprowadzenie reformy traktatowej w UE liczącej 28 lub więcej państw członkowskich będzie niełatwym zadaniem. Większość członków Grupy jest zdania, że zarówno przyjęcie, jak i późniejsze wejście w życie zmian traktatów (z wyjątkiem poszerzenia Unii) powinno się odbywać poprzez superkwalifikowaną większość państw członkowskich i ich mieszkańców. Brak woli politycznej lub istotne opóźnienia w procesie ratyfikacji nie powinny dla dużej większości państw członkowskich stanowić przeszkody w dalszym pogłębianiu integracji. Dla wejścia w życie poprawek do traktatów europejskich należy ustanowić minimalny próg odpowiadający znaczącej większości państw członkowskich i ich obywateli. Zmiany te byłyby wiążące dla tych państw członkowskich, które dokonałyby ich ratyfikacji.
- Musimy wreszcie zastanowić się nad strukturami długofalowego zarządzania UE. Efektem długoterminowych prac nad tym zagadnieniem powinien być udoskonalony i skuteczny system podziału władz w Europie, który będzie posiadał pełną legitymację demokratyczną. W opinii niektórych członków Grupy mógłby on obejmować następujące elementy: wybieranego w bezpośrednich wyborach przewodniczącego Komisji, który samodzielnie wyznaczałby członków swojego „europejskiego rządu”, Parlament Europejski z prawem inicjatywy ustawodawczej oraz drugą izbą dla państw członkowskich.